

Dekadni bilten stanja vodne bilance kmetijskih tal v Sloveniji od 11. do 20. septembra 2013

OBVESTILO

Vremenska motnja, ki je zajela državo ob koncu dekade, je prinesla nizke temperature zraka, dež in tudi sneg v gorskem svetu. Dekadne temperature zraka so bile po vsej državi podpovprečne, količina padavin pa precej nadpovprečna. Založenost tal z vodo je bila zato normalna, voda je bila rastlinam lahko dostopna. Stanje tal je bilo primerno za oranje in pripravo na jesensko setev. Suhih dni je bilo dovolj za tretji odkos trave. Razmere pa niso bile primerne za kvalitetno zorenje jabolk, zaradi močnega dežja je bila ponekod zmanjšana tudi kvaliteta grozdja.

METEOROLOŠKE RAZMERE

Druga septembrska dekada je bila deževna in hladna, v hribih je že snežilo. Deževnih dni je bilo od 5 do 7, največ padavin pa so dobili na severozahodu Slovenije. V splošnem je bil zahodni del države bolj namočen kot vzhodni, medtem ko je delež padavin glede na dolgoletno povprečje najvišji v osrednji Sloveniji in na Štajerskem, od 200 do več kot 280 %. Povprečne višine padavin niso dosegli le na skrajnem zahodu Vipavske doline in Goriških Brd. Jutra so bila hladna, temperature zraka so se gibale med 4,5 in 5,5 °C, v osrednji Sloveniji okrog 7,5 °C in na Primorskem od 8 do več kot 9 °C. Najvišje dnevne temperature zraka tudi na Obali niso presegle 26 °C. Odstopanja dekadnih temperatur zraka so bila povsod negativna. V nižinskem svetu so bili odkloni največji. V severozahodni Sloveniji, na južnem Štajerskem in Koroškem do 2 °C pod povprečjem, drugod pa za 1 °C pod povprečjem. Trajanje sončnega obsevanja nikjer ni preseglo povprečja. Od 60 do 80 % sončnega obsevanja glede na povprečje je bilo na Gorenjskem, v Prekmurju, večjem delu Štajerske in zahodnem delu Dolenjske, drugod je bil delež do 90 %. Najbolj je bila obsijana Obala, z več kot 60 urami, proti severu in zahodu pa se je trajanje zmanjševalo. Najmanj sonca je bilo na Gorenjskem in vzhodu države, do 45 ur.

Napoved izdana: 24.09.2013

IZHLAPEVANJE IZ TAL IN RASTLIN

Povprečne dekadne vrednosti izhlapevanja so bile od 1,8 do 2,4 mm, na Obali 3,2 mm. Najnižje dnevne vrednosti izhlapevanja so bile okrog 1,2 mm, najvišje pa tudi na Obali niso presegle 3,8 mm.

STANJE RASTLIN

Obilne padavine v prvi polovici dekade so vzpostavile normalno založenost tal z vodo povsod po državi. V severovzhodni Sloveniji in na Goriškem je bila vse do konca dekade voda v tleh, do izmerjene globine 30 cm, rastlinam lahko dostopna na ravni polne poljske kapacitete. Na celjskem in obalnem območju pa se je založenost tal z vodo zmanjševala z globino. Ne glede na to so bila tla povsod v zadovoljivem stanju za obdelavo. Potekalo je oranje in priprava tal za jesensko setev. V prihodnji dekadi se bo že pričela setev ozimnega ječmena. Temperaturni pogoji v tleh so trenutno ugodni za setev, v globini 10 in 20 cm so se temperature gibale med 12 in 20 °C, v globini 30 cm pa so bile temperature tal manj spremenljive, okoli 17 °C.

V drugi polovici dekade so suhi dnevi še omogočali tretji odkos trave. Sušenje trave do primerne suhosti za siliranje pa je zaradi šibkega izhlapevanja trajalo dlje kot sicer.

Začelo se je tudi obiranje jabolk. Zorenje plodov je bilo nekoliko kasnejše v primerjavi z letom 2012. Pravo zorenje je nastopilo šele potem, ko je dež v zadnji tretjini avgusta prekinil kmetijsko sušo. Vremenske razmere v drugi dekadi septembra zorenju niso bile naklonjene, sprva zaradi močnega dežja, nato pa zaradi prenizkih dnevnih temperatur zraka, ki niso prispevale dosti h kvaliteti oziroma obarvanju plodov.

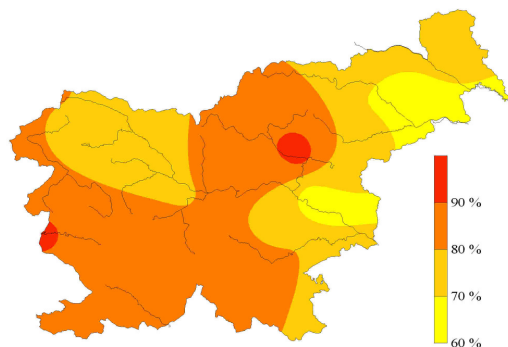
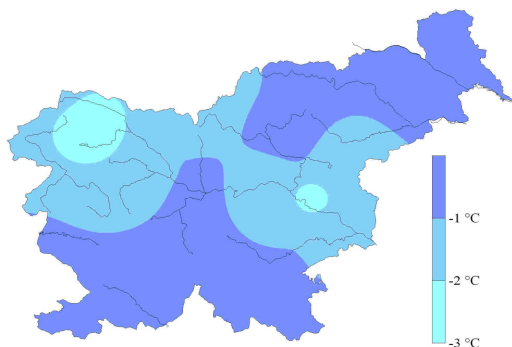
V Primorski vinorodni deželi je trgatav skoraj pri koncu. Trgajo le še pozne sorte. Večinoma je trgatav potekala ob suhem vremenu. V drugih dveh vinorodnih deželah pa se je glavna trgatav šele pričela. V preteklih desetih dneh vreme ni bilo preveč ugodno za sklepno zorenje grozdja. Zaradi obilnih padavin je sprva grozila nevarnost pokanja jagod. Poleg tega so jagode poškodovale tudi insekti, zato so tehnologi opozarjali tudi na nevarnost pojava očetnega cika.

VODNA BILANCA

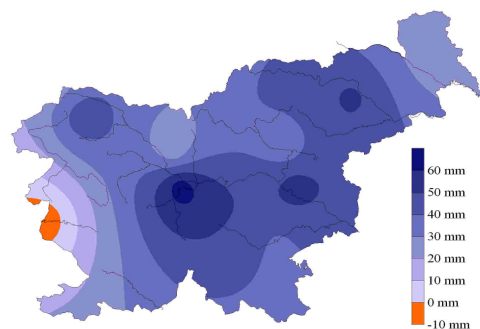
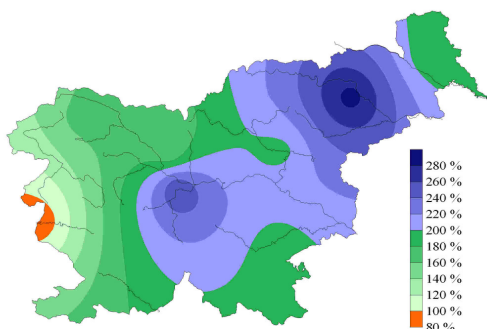
Posledica pretekle deževne dekade in nizkih temperatur zraka je bila pozitivna dekadna vodna bilanca po vsej državi. Na Primorskem in v Prekmurju je bila od 20 do 26 mm, na Dolenjskem, Štajerskem, Koroškem in Zgornjem Gorenjskem od 48 do 56 mm, na Gorenjskem 36 mm. Najvišja je bila v osrednji Sloveniji, v Ljubljani celo 83 mm.

Odklon temperature zraka (levo) in ur sončnega obsevanja (desno) v 2. dekadi septembra 2013 od povprečja (1971-2000)

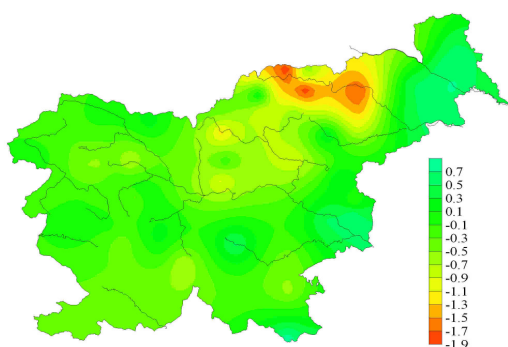
Odklon padavin (levo) in vodne bilance (desno) v 2. dekadi septembra 2013 od povprečja (1971-2000)

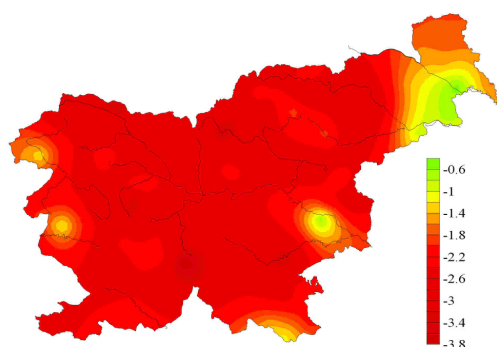
SPI (standardiziran padavinski indeks) predstavlja mero, kaj določena količina padavin skozi izbrano časovno obdobje pomeni glede na normalno oz. pričakovano količino padavin za to obdobje. Pozitivne oziroma negativne vrednosti SPI indeksa še ne pomenijo moče oziroma sušnosti, pač pa le pozitivno oziroma negativno odstopanje padavin od dolgoletnega povprečja in v primeru velikih odstopanj nakazujejo izredno stanje.

SPI vrednosti meseca avgusta so bile večinoma v meji normalnega stanja, bolj suho območje se kaže le v zgornjem Podravju. Poletni SPI – trimesečne vrednosti – pa nakazuje ekstremno suho stanje po skoraj vsej državi, vrednosti nižje kot -2. Indeks SPI je bil na območju Pomurja ob hrvaški meji v normalnih mejah in se je zniževal tako proti severu kot tudi zahodu.

SPI1 (avgust 2013)

SPI3 (junij - avgust 2013)

SPI	opis	barvna skala	verjetnost pojava
2,0 in več	Ekstremno mokro	Temno Modra	2,3 %
1,5 do 1,99	Zelo mokro	Svetlo Modra	4,4 %
1,0 do 1,49	Zmerno mokro	Sivo Modra	9,2 %
-0,99 do 0,99	Normalno	Zelena	68,2 %
-1,0 do -1,49	Zmerno suho	Rumena	9,2 %
-1,5 do -1,99	Zelo suho	Oranžna	4,4 %
-2,0 in manj	Ekstremno suho	Rdeča	2,3 %